

Σκεπτικό του Συμβουλίου: Θέση (ΕΕ) αριθ. 9/2021 του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση ενόψει της έκδοσης κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση προγράμματος για την εσωτερική αγορά, την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων των μικρομεσαίων, τον τομέα των φυτών, των ζώων, των τροφίμων και των ζωοτροφών, και τις ευρωπαϊκές στατιστικές (Πρόγραμμα για την Ενιαία Αγορά) και για την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 99/2013, (ΕΕ) αριθ. 1287/2013, (ΕΕ) αριθ. 254/2014 και (ΕΕ) αριθ. 652/2014

(2021/C 151/02)

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Στις 7 Ιουνίου 2018 η Επιτροπή υπέβαλε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο την πρότασή της για κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση προγράμματος για την ενιαία αγορά, την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων των μικρομεσαίων, και τις ευρωπαϊκές στατιστικές και για την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 99/2013, (ΕΕ) αριθ. 1287/2013, (ΕΕ) αριθ. 254/2014, (ΕΕ) αριθ. 258/2014, (ΕΕ) αριθ. 652/2014 και (ΕΕ) 2017/826 ⁽¹⁾ (στο εξής: πρόγραμμα).
2. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή γνωμοδότησε στις 17 Οκτωβρίου 2018 ⁽²⁾, ενώ η Επιτροπή των Περιφερειών εξέδωσε τη δική της γνωμοδότηση κατά τη σύνοδο της ολομέλειάς της στις 5 Δεκεμβρίου 2018 ⁽³⁾.
3. Το Συμβούλιο (Ανταγωνιστικότητα), κατά τη σύνοδό του στις 29 Νοεμβρίου 2018, κατέληξε σε μερική γενική προσέγγιση επί της προτάσεως ⁽⁴⁾. Η μερική γενική προσέγγιση δεν περιελάμβανε μια σειρά στοιχείων, ιδίως διατάξεις με δημοσιονομικές επιπτώσεις ή οριζόντιο χαρακτήρα, ή διατάξεις σχετιζόμενες με συζητήσεις που εκκρεμούσαν σε άλλα προπαρασκευαστικά όργανα του Συμβουλίου σχετικά με άλλες νομοθετικές προτάσεις. Τα στοιχεία αυτά, τα οποία επισημάνθηκαν στο κείμενο με αγκύλες, τέθηκαν εκτός του πεδίου των διαπραγματεύσεων στο συγκεκριμένο στάδιο, διότι, για να μπορέσει το Συμβούλιο να καθορίσει τη θέση του σχετικά με τα συγκεκριμένα τμήματα, χρειαζόταν πρώτα να επιτευχθεί μεγαλύτερη πρόοδος σε οριζόντιο επίπεδο, συμπεριλαμβανομένης της πολιτικής καθοδήγησης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου σχετικά με το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) της περιόδου 2021-2027.
4. Στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η έκθεση σχετικά με την πρόταση της Επιτροπής ψηφίστηκε στην Επιτροπή Εσωτερικής Αγοράς και Προστασίας των Καταναλωτών (IMCO) στις 22 Ιανουαρίου 2019 και επιβεβαιώθηκε κατά την ολομέλεια της 12ης Φεβρουαρίου 2019, οπότε καθορίστηκε και η θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σε πρώτη ανάγνωση ⁽⁵⁾. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πέρασε τον φάκελο στην επόμενη κοινοβουλευτική περίοδο. Στις 8 Οκτωβρίου 2019 η Επιτροπή IMCO ενέκρινε επίσημα την εντολή για την έναρξη διοργανικών διαπραγματεύσεων σχετικά με την πρόταση.
5. Στις 23 Οκτωβρίου 2019 και στις 18 Νοεμβρίου 2019 πραγματοποιήθηκαν τριμερείς διάλογοι με στόχο την επίτευξη συναντίληψης σχετικά με τα τμήματα της πρότασης που δεν βρίσκονταν σε αγκύλες. Η Προεδρία συμμετείχε σε αυτούς τους τριμερείς διαλόγους με τη μερική γενική προσέγγιση του Νοεμβρίου του 2018 ως εντολή της.
6. Στις 3 Δεκεμβρίου 2019 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο γνωστοποίησε στο Συμβούλιο την απόφασή του να παγώσει προσωρινά τις διαπραγματεύσεις σε πολιτικό επίπεδο. Οι διαπραγματεύσεις άρχισαν ξανά κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2020, με τον τρίτο τριμερή διάλογο να πραγματοποιείται στις 28 Οκτωβρίου 2020.
7. Στις 18 Νοεμβρίου 2020, η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων έδωσε στην Προεδρία αναθεωρημένη εντολή ως βάση για τις διαπραγματεύσεις κατά τον τέταρτο και τον πέμπτο τριμερή διάλογο, που πραγματοποιήθηκαν αντιστοιχώς στις 25 Νοεμβρίου 2020 και 8 Δεκεμβρίου 2020.
8. Κατά τον τριμερή διάλογο της 8ης Δεκεμβρίου 2020 επιτεύχθηκε προσωρινή συμφωνία μεταξύ των συννομοθετών επί συμβιβαστικού κειμένου. Η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων, κατά τη συνεδρίασή της στις 18 Δεκεμβρίου 2020, επιβεβαίωσε το εν λόγω τελικό συμβιβαστικό κείμενο με σκοπό την επίτευξη συμφωνίας ⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ Έγγρ. 9890/18 + ADD 1.

⁽²⁾ Έγγρ. 13680/18.

⁽³⁾ Έγγρ. 15555/18.

⁽⁴⁾ Έγγρ. 14257/1/18 REV 1.

⁽⁵⁾ Έγγρ. 6212/19.

⁽⁶⁾ Έγγρ. 14258/20.

9. Στις 11 Ιανουαρίου 2021 η Επιτροπή IMCO του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ενέκρινε το τελικό συμβιβαστικό κείμενο. Ακολούθως, στις 15 Ιανουαρίου 2021, η πρόεδρος της Επιτροπής IMCO απέστειλε στον πρόεδρο της Επιτροπής των Μόνιμων Αντιπροσώπων επιστολή όπου ανέφερε ότι, σε περίπτωση που το Συμβούλιο διαβιβάσει επισήμως στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τη θέση του όπως συμφωνήθηκε κατά τους τριμερείς διαλόγους, η ίδια θα εισηγηθεί στην ολομέλεια να γίνει δεκτή η θέση του Συμβουλίου χωρίς τροπολογίες κατά τη δεύτερη ανάγνωση του Κοινοβουλίου, με την επιφύλαξη της επαλήθευσης του κειμένου από τους γλωσσομαθείς νομικούς.

II. ΣΤΟΧΟΣ

10. Η πρόταση προβλέπει τη θέσπιση του προγράμματος για την περίοδο που καλύπτει το ΠΔΠ του 2021-2027. Πρόκειται για μια από τις τομεακές προτάσεις που συμπληρώνουν τη δέσμη των οριζόντιων προτάσεων για το ΠΔΠ της εν λόγω περιόδου.
11. Στόχος του προγράμματος είναι να ενισχύσει τη διακυβέρνηση της εσωτερικής αγοράς και να επιτρέψει στους πολίτες, τους καταναλωτές, τις επιχειρήσεις και τις δημόσιες αρχές να εκμεταλλευτούν πλήρως την ενοποίηση και το άνοιγμα της αγοράς μέσω της επιβολής του ενωσιακού δικαίου, της διευκόλυνσης της πρόσβασης στην αγορά, της θέσπισης προτύπων και της προαγωγής της υγείας των ανθρώπων, των ζώων και των φυτών και της καλής μεταχείρισης των ζώων, με παράλληλη τήρηση των αρχών της βιώσιμης ανάπτυξης και εξασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών, να στηρίξει την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, ιδίως των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων, και να θεσπίσει ένα πλαίσιο για τον προγραμματισμό και τη χρηματοδότηση των ευρωπαϊκών στατιστικών.
12. Το πρόγραμμα συγκεντρώνει στους κόλπους του δραστηριότητες που κατά την περίοδο του προηγούμενου ΠΔΠ χρηματοδοτούνταν από έξι προγράμματα, τα οποία έρχεται να διαδεχθεί (ευρωπαϊκό στατιστικό πρόγραμμα· COSME· πρόγραμμα για τους καταναλωτές· πρόγραμμα για την υποστήριξη συγκεκριμένων δραστηριοτήτων στον τομέα της χρηματοοικονομικής αναφοράς και της ελεγκτικής· κανονισμός σχετικά με τη διατροφική αλυσίδα, την υγεία των ζώων και την καλή μεταχείριση των ζώων, την υγεία των φυτών και το φυτικό αναπαραγωγικό υλικό· κανονισμός για την ενίσχυση της συμμετοχής των καταναλωτών και άλλων τελικών χρηστών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών), περιλαμβάνει δε ορισμένες νέες πρωτοβουλίες.

III. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΕ ΠΡΩΤΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ

A. Γενικές παρατηρήσεις

13. Το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διεξήγαγαν διαπραγματεύσεις με σκοπό να καταλήξουν σε συμφωνία σε πρώτη δευτέρα ανάγνωση με βάση τη θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση, την οποία το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα μπορούσε να εγκρίνει αυτούσια. Το κείμενο της θέσης του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση αποτυπώνει πλήρως τον συμβιβασμό που επιτεύχθηκε μεταξύ των συννομοθετών.

B. Ειδικές παρατηρήσεις

14. Κατά τις διαπραγματεύσεις του Νοεμβρίου και του Δεκεμβρίου του 2020, οι συννομοθέτες μπόρεσαν να καταλήξουν σε συμβιβασμό σχετικά με τα ακόλουθα εκκρεμή ζητήματα:

— **Διάρκεια του προγράμματος:** Το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συμφώνησαν να θεσπιστεί το πρόγραμμα για την περίοδο από 1η Ιανουαρίου 2021 έως 31 Δεκεμβρίου 2027 και η διάρκειά του να ευθυγραμμιστεί με εκείνη του ΠΔΠ.

— **Τεχνική και διοικητική βοήθεια για την υλοποίηση του προγράμματος:** Οι συννομοθέτες συμφώνησαν να μην υπερβούν οι συνολικές δαπάνες διοικητικής και τεχνικής στήριξης το 5 % της αξίας του συνολικού χρηματοδοτικού κονδυλίου που θα διατεθεί για την υλοποίηση του προγράμματος.

— **Καθορισμένοι δικαιούχοι που εκπροσωπούν τα συμφέροντα των καταναλωτών σε επίπεδο Ένωσης:** Συμφωνήθηκε να εξουσιοδοτηθεί η Επιτροπή να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σχετικά με την εκπροσώπηση των συμφερόντων των καταναλωτών σε επίπεδο Ένωσης με σκοπό την τροποποίηση του καταλόγου των οντοτήτων οι οποίες θα μπορούν να λαμβάνουν επιχορήγηση στο πλαίσιο του προγράμματος χωρίς πρόσκληση υποβολής προτάσεων.

- **Εθνικά εργαστήρια αναφοράς ως καθορισμένοι δικαιούχοι και διαπίστευσή τους:** Επιτεύχθηκε συμφωνία σχετικά με τη δυνατότητα των εθνικών εργαστηρίων αναφοράς για την υγεία και των εθνικών εργαστηρίων αναφοράς για την υγεία των ζώων να λαμβάνουν ως καθορισμένοι δικαιούχοι επιχορηγήσεις στο πλαίσιο του προγράμματος εάν οι δράσεις των εθνικών εργαστηρίων που υποστηρίζονται από το πρόγραμμα αποφέρουν ενωσιακή προστιθέμενη αξία και εάν υπάρχει διαθέσιμη επαρκής χρηματοδότηση στο πλαίσιο του προγράμματος για τη στήριξη των δράσεων αυτών. Προβλέπονται συγκρίσιμοι όροι για τον προσδιορισμό των καθορισμένων δικαιούχων και για τη διαπίστευσή τους.
- **Κανόνες συγχρηματοδότησης στον τομέα των φυτών, των ζώων, των τροφίμων και των ζωοτροφών:** Το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατέληξαν σε συμφωνία για σταθερό ποσοστό συγχρηματοδότησης 50 %, το οποίο κατ' εξαίρεση θα αυξάνεται σε 75 % και 100 % υπό ορισμένες προϋποθέσεις. Θα είναι δυνατή η έκδοση εκτελεστικής πράξης από την Επιτροπή για τον καθορισμό χαμηλότερου ποσοστού συγχρηματοδότησης σε περίπτωση που είναι αναγκαίο λόγω διαθεσιμότητας του προϋπολογισμού, ανεπαρκούς υλοποίησης του προγράμματος ή του μέτρου έκτακτης ανάγκης, ή σταδιακής κατάρνησης της συγχρηματοδότησης δράσεων κατά νοσημάτων των ζώων ή επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών.
- **Κατ' εξουσιοδότηση πράξεις, εκτελεστικές πράξεις και επιτροπές:** Οι συννομοθέτες συμφώνησαν τα προγράμματα εργασίας να εγκρίνονται με εκτελεστικές πράξεις για την εφαρμογή των κανόνων που προβλέπονται ήδη στη βασική πράξη και σύμφωνα με τη σχετική τομεακή νομοθεσία, κατά περίπτωση. Οι δράσεις που ορίζονται στο παράρτημα II υλοποιούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 223/2009 σχετικά με τις ευρωπαϊκές στατιστικές. Όσον αφορά τις κατ' εξουσιοδότηση πράξεις, συμφωνήθηκε η εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων να ανατεθεί στην Επιτροπή για περίοδο 7 ετών, η οποία θα παρατείνεται σιωπηρά για περιόδους ίδιας διάρκειας, εκτός εάν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο προβάλουν αντιρρήσεις για την παράταση αυτή.
- **Αναδρομικότητα:** Συμφωνήθηκε ο κανονισμός να αρχίσει να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσής του στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2021.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

15. Η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση σχετικά με τον κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση προγράμματος για την εσωτερική αγορά, την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων των μικρομεσαίων, τον τομέα των φυτών, των ζώων, των τροφίμων και των ζωοτροφών, και τις ευρωπαϊκές στατιστικές αποτυπώνει πλήρως τον συμβιβασμό που επιτεύχθηκε κατά τις διαπραγματεύσεις μεταξύ των αντιπροσώπων του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με τη διαμεσολάβηση της Επιτροπής. Η εν λόγω συμβιβαστική λύση επιβεβαιώθηκε με την επιστολή που απηύθυνε η πρόεδρος της Επιτροπής IMCO στον πρόεδρο της Επιτροπής των Μόνιμων Αντιπροσώπων στις 15 Ιανουαρίου 2021.